

SENIORIKIRJE MAALISUU 2023

TAMPEREEN
MESSUKYLÄN
SEURAKUNTA

Helsingin tuomiokirkon muurissa on viesti Ukrainalle: "Älä luovu toivosta" Kuva: 22.2.2023 Jyrki Pikkarainen

Rukoile siis, tee velvollisuutesi, ken lienetkin

"Siksi on meidän taisteltava niin kuin ne, jotka Jumala on valinnut seisomaan oikeutemme puolesta ja yhteisessä ylevässä tahdonponnistuksessa ohjaamaan ihmiskuntaa lähemmäksi Jumalaa. Siksi on meidän yksityisessä elämässämme käyttäydyttävä täysin sopusoinnussa niiden korkeiden periaatteiden kanssa, joiden mukaan meidät on varustettu palvelemaan toisiamme ja tulevaisuuden onnellisempaa ihmiskuntaa. Siksi on puolustuksemme tähden koottava koko kansa rukoilemaan ja avuksi huutamaan, sillä minkä yksityinen voi saavuttaa, sen voi koko kansakin pelastua kuoleman kidasta ennenkuulumattoman Jumalan voiman avulla, jonka edessä ei mikään kestä. Rukoile siis, tee velvollisuutesi, ken lienetkin, silloin olet sinä synnyinmaasi kannatinpylväs, sen hyvä ja käyttökelpoinen tuki. Rukoile siis, tee velvollisuutesi, ken lienetkin, silloin olet pysyvä oivallisena

välineenä synnyinmaasi puolesta. Rukoile siis, tee velvollisuutesi, ken lienetkin, silloin täytät sinä tehtäväsi Jumalan ilmoituksen arvollisena osana."

– Katkelma presidentinrouva Gerda Rytin puheesta Suomen Yleisradiossa 16.6.1944

IKÄYSTÄVÄLLINEN KIRKKO

Teksti ja kuvat: Jyrki Pikkarainen

Vierailin keskiviikkona 22.2.2023 Helsingissä Kirkon talossa, Eteläranta 8. Olin saanut kutsun osallistua kirkon vanhustyön kehittämistyöryhmään. Kuljin aamulla junassa lukien lähetettyjä materiaaleja. "Tekemällä kirkkohallitukselle esityksiä vanhustyön kokeiluista. "Levitetään hyviksi todennettuja käytäntöjä kirkon piirissä." "Tehdään esityksiä vanhustyön koulutuksista."

Kävelin Kirkon talolle tuomiokirkon kautta nauttien valoisasta kaupunkimaisemasta. Helsingin keskusta oli puhtaan lumen ja pilvettömän taivaan vuoksi jopa viihtyisän oloinen. En itse yleensä viihdy Helsingissä ja välttelen siellä vierailemista. Vastaani tuli useita hyväntuulisia lapsiperheitä. Pääkaupunkiseudun hiihtolomaviikko oli käynnissä.

Tapasin perillä ensimmäisenä kokouksemme pitkämatkalaisen. Hän oli diakonissa Heidi Taivalkoskelta. Myöhemmin kävi ilmi, että me olimme kaksi seurakuntatyötä päätyönämme tekevää diakonian ammattilaista. Ryhmään kuului lisäksi kaksi pappia ja kaksi Kirkkohallituksen työntekijää. Meidän, kirkon palveluksessa olevien lisäksi, ryhmässämme oli asiantuntijoita mm. Itä-Suomen yliopistosta, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksesta, Vanhustyön keskusliitosta ja Muistiliitosta. Työryhmän puheenjohtajana toimii kirkolliskokousedustaja Tarja Välimäki.

Seppo Sulkko kertoo mm., että sairastamisesta aiheutuvat kulut ajavat monen vanhuksen taloudelliseen ahdinkoon.

Tutustuimme toisiimme syväluotaavasti kertoen omista varhaisista lapsuuden muistikuvista ja jakaen muistoja omasta merkittävistä vanhasta ihmisestämme. Useimmat meistä kertoivat omasta isovanhemmastaan – niin minäkin. Ajan rajallisuuden vuoksi saimme valita vain yhden henkilön, johon tässä tilaisuudessa keskityimme. Itselleni oli peräti liikuttavaa muistella rakkaan Maija-mummon taholta pienenä kokemaani huolenpitoa ja iloa, jolla hän aina otti minut vastaan tavatessamme. Mieleeni muistui hänen huivipäiset piirteensä, kun hän leipoi leipää pirtissä kuivatulla riekonsiivellä leivontapöydän jauhoja tasoittaen. Toinenkin muistikuvani mummosta liittyy maatalon emännän toimiin. Mummo paistoi itse mustaa makkaraa. Kun makkarat otettiin pois uunista, katsoin mustia rasvaisia makkaroita epäillen: "Hyi". Setäni on nauranut jälkeensä, että hyvin ne Hyi-makkarat ovat minulle aina kuitenkin maistuneet.

Kokouspäivän kuluessa kuulumme kolme asiantuntijapuheenvuoroa. Opin uuden sanan – ikäystävällinen kirkko. Tilastotieto, että 1/3 osa kirkon jäsenistä on eläkeikäisiä, sai minut mietteleeäksi. "Tulisiko tämän faktan vaikuttaa paremmin seurakuntien rahan ja työntekijöiden määrän jakamisessa?"

Ideariihen tuloksiin tutustutaan ja niitä arvioidaan yhdessä

Ensimmäisessä kehittämistyöryhmän kokoontumisessa tutustuttiin toisiin jäseniin ja etsittiin yhteisiä tavoitteita. Seuraava kokoontuminen on toukokuussa. Valmiita kannanottoja työryhmältä odotetaan vuoden 2024 toukokuussa.

Millaisia ajatuksia tällainen kehittämistyö kirkossa tai omassa seurakunnassamme sinussa herättää. Mielelläni kuulen niistä tavatessamme. Tai voit ottaa yhteyttä minuun kirjeen, sähköpostin tai puhelimen välityksellä. tv. diakoni- Jyrki

Posti: Jyrki Pikkarainen, Messukylän srk-toimisto, PL 226, 33101 Tampere, Maili: jyrki.pikkarainen@evl.fi, Puhelin: 050 326 2388

1 Jussin jutut

Maaliskuun kirjeeseen on haastateltu pariskunta **Heli ja Markku Rintaa**. Harmoninen pari on nyt eläkkeellä. Laulaminen ja soittaminen on heidän omintaan kuten lihaskunnan ylläpito nykyisin läheisellä kuntosalilla. Joitakin liikunnallisia harrastuksia on pitänyt korvata. ”Kuinka tärkeätä se on tuolle yläpäälle, että sinulla on mieleistä harrastusta”, Markku toteaa.

Virsi 357

1.Saavu, Jeesus, suuri armontuoja, luonasi on lohdutus ja suoja. Paimen parahin, taivaan rauha sydämeeni anna.	4.Arkana kun heikko usko horjuu, kaikki muut kun minut luotaan torjuu, vierelleni jää! Minut kätke haavojesi suojaan.
2.Viha, vaino riehuu kaikkialla, pelkään niin kuin peura nuolten alla, helle näännyttää. Rauhaa ei voi löytää muukalainen.	5.Herra, katso, sammumaan käy usko, sytytä taas armon aamurusko. Lamppuun suitevaan uutta tulta Henkesi voi antaa.
3.Murheen pilvet toisiansa ajaa, kuu on vuoroin täysi, vuoroin vajaa, sydän häilyy näin. Kesken en saa toivoani heittää!	6.Saavu, Jeesus, paimenkäsi anna, olallesi nosta, kotiin kannan. Pysy luonani. Verelläsi synneistäni päästä.

Havaitsen vanhuuden iskeneen. Yhä useammin joudun toteamaan, etten enää aina ymmärrä uusia ilmaisuja ja menettelytapoja. Vie aikansa, kun esimerkiksi termit ja sanojen väännökset vieraista kielistä vanhus ymmärtää. Usein tarvittaisiin nuorempia tulkiksi. Sitten ovat kysyttävät sanat jo unohtuneet.

Silti: ”Kesken en saa toivoani heittää!”

”Lamppuun suitevaan uutta tulta Henkesi voi antaa.”

Heli Rinta - runoileva vanhustyöntekijä

2

Vanajaveden sinipinta läikehtii entisen Sääksmäen pitäjän ympärillä. Siellä asusti **Kolarin** perhe. Heli-tytär syntyi kalastajaisän ja kotiäidin perheeseen. Jo nuoresta piti osallistua töihin. Liikkuminen talvisaikaan sujui suksitellen. Lukion VII:llä (nyk. II:lla) syntyi ensimmäinen kronikka, joka laulettiin ”Hiljaisen kitaran” sävelin. Runoja ja kronikoita onkin nyt vino pino tosielämästä. Senioripiirissä saimme nauttia yhdestä Helin kirjoittamasta ja kertomasta. Miten löytyisi julkaisemisen tie.

Koulukesinä Heli oli ravintola Viidennumeros- sa tarjoilijana. ”Tälle alalle en halua ikinä”, hän totesi toisen kesätyöjakson jälkeen. Heliä kiinnostivat vanhat ihmiset. Se antoikin suuntimaa, mitä hän haluaisi työnään tehdä. Oppikoulun käytyään hän pääsi kodinhoitajaopistoon Tampereelle.

Heli valmistui kodinhoitajaksi ennen joulua 1972. Hetimiten hän huomasi Aamulehdestä, että haettiin Nekalaan vanhusten päiväkodin hoitajaa. Heli haki tointa. Kolme henkilöä haastatteli. Vanhusten päivähoitotoimintaa kehittänyt rovasti **Matti Koponen** epäili: ”Kun oot kovin nuori”. ”Se kyllä korjaantuu”, muut totesivat. Korjaantui kyllä, kun Heli hoiti tehtävää Nekalassa 30 vuotta. Sitten eri seurakunnissa kehitettiin vanhustyötä. Helin työmaan alue laajeni käynteihin Koivistonkylän, Vehmaisten, Olkahisten, Kaukajärven ja Linnainmaan seurakuntataloissa kerran viikossa.

2002 tapahtui muutos. Diakoniatyö kuului seurakuntayhtymälle. Nyt kirkontupatoiminta tulikin paikallisseurakunnille. Heli ilmaisi toiveensa ja pääsi Messukylän seurakuntaan.

Väki tykkäsi tulla koolle. Ilmapiiiri oli kotoisa. Tunnettiin toisensa nimeltä. Heliä oli helppo lähestyä, häneen luotettiin, tultiin juttelemaan, sai toimia sielunhoidollisissa asioissakin. Työntekijä sai keskittyä vanhustyöhön, kun nykyään diakonian alueen työt ovat monialaisempia.

Työvuosien määräksi tuli liki 40, kun Heli siirtyi eläkkeelle 2012. Heli sai toimia toiveammatissaan.

3 Markku Rinta - pyöräilevä teräsmies

Markun perhe asui Kangasalla. Isä toimi maalarina rakennuksilla ja äiti oli ravintolassa, myöhemmin baarissa keittäjänä. Markku kävi keskikoulun. Piti päästä sitten töihin. Isän avulla Markku pääsi rakennuksille seka- ja aputöihin. Parisen vuotta meni Markun ilmaisun mukaan näissä "paskahommissa".

Markku opiskeli Tampereella teknillisessä koulussa ja valmistui rakennusmestariksi 1972. Aluksi hän työskenteli nuorempana rakennusmestarina työmailla, muttei kokenut työalaa omaksi. Markku pyrki ja pääsi teräsrakenteita suunnittelevaan insinööritoimistoon työpöydän ääreen suunnittelemaan. Firma oli TE-EM. Kurssikaverini **Esko Rautakorpi** oli Markun pomo. "Hän oli hyvä johtaja", Markku kertoi. Markku löysi oman alansa ja mielekkäät tehtävät. Sitten tuli 1990-luvun lama. Tuli lomautuksia. Markku pyrki Tampereen teknilliseen opistoon insinöörikoulutukseen. Hän valmistui melkein viisikymppisenä rakennusinsinööriksi 1995.

Opiskelu kannatti, koska se osoitti Markun haluja päästä työelämään. Hän pääsi A-Insinöörit -yrityksen palvelukseen. Työ oli sopivan haasteellista ja mieluista. Siellä hän jatkoi teräsrakenteiden suunnittelun parissa vuoteen 2011, jolloin hän eläkkeelle. Mainittakoon, että A-Insinöörit osti TE-EM -yrityksen, jolloin Markun ja entisen johtaja Eskon yhteistyö jatkui.

Otsikon teräsmies tuli valotetuksi. Pyöräilevä puuttuu. Päivittäin työmatkat taittuivat pyöräillen kesät, talvet, milloin normaalirenkailla, milloin nastoitetuilla. Päivässä kertyi matkaa 20 kilometriä, vuodessa 5 000.

Töihin lähtiessä Markun alimpaan vaatekertaan kuuluivat aina uikkarit. Mäntinrannan uimahuone oli työmatkan varrella. Markku kastautui talvella, muulloin ui. Puhtaat vaatteet päälle, loppukilometrin polkaisu töihin ja olipa raikas olo aloittaa päivän työ.

Pyöräilyä, juoksua, hiihtoa, suunnistusta, musisointia 4

Olipa kesä 1972. Heli oli Toijalan kunnalliskodin keittiöllä kesätöissä. Alettiin rakentamaan uutta kunnalliskotia. Miten ollakaan, työmaalle tuli vasta valmistunut rakennusmestari Markku. Työmaan mestarit tulivat syömään. "Hetimit kun mä Markun näin, minulla nakshti. Se oli minun tahtolani sillä selvä", Heli kuvasi ensi kohtaamisen. Markku ei tiennyt mitään. Lämpimänä kesäpäivänä Markku kysyi Heliltä uimapaikkaa. "Kotini läheltä tiedän, mutta sinne on yhdeksän kilometriä", Heli kertoi. Markku lainasi polkupyörän ja uimareissu antoi alkuvauhdit yhteisille pyöräretkille.

Pyörälenkit alkoivat sinä kesänä. Seuraavana kesänä menttiin 800 km Päijänteen ympäri. Kotimaassa pitkiä lenkejä Rinnan pariskunta teki kolmesti ja Ruotsissa kahdesti.

Markku juoksi ja Heli aloitti juoksemisen. Pirkan hölkkiäkin (33 km) on nyt Helillä 14 ja Markulla 15 takana sekä Pirkan hiihtoja (90 km) on hiihdetty. Suunnistus oli mielilaji. Jukolan viestejäkin on juostu.

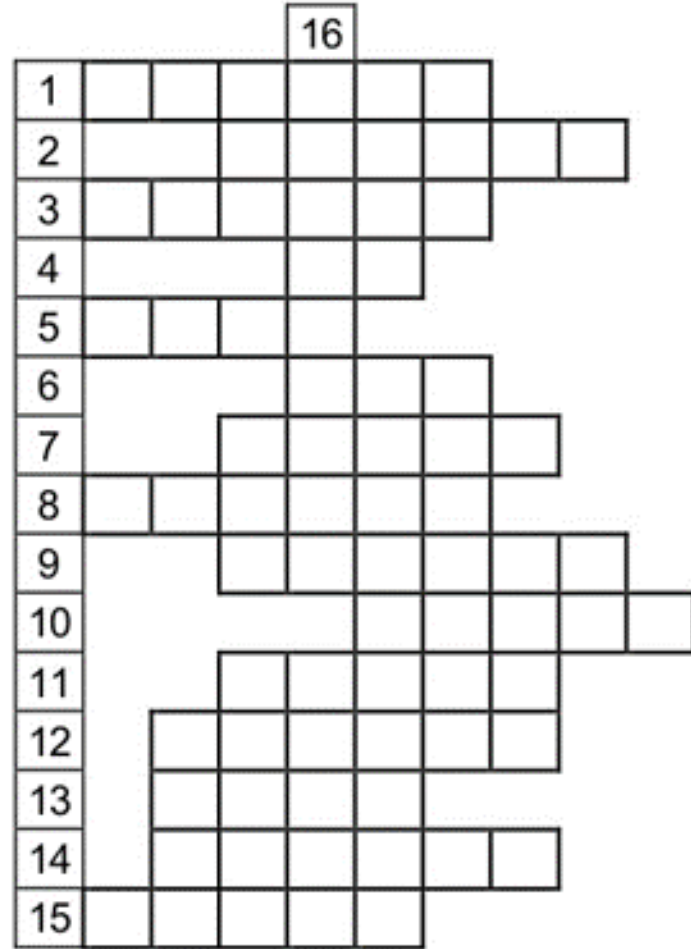
Musiikki ja laulaminen on pariskunnan harrastuksena. Erään henkilön kautta Markulle selvisi, että Saukkolassa **Sinikka Törmälä** antaa laulutunteja. Ensiksi Markku, sittemmin myös Heli ovat ottaneet laulutunteja. Kokoontumiset Sinikan laulutunneille ovat leppoisia, kannustavia. Lisäksi Markku viisikymppisenä opetteli soittamaan kitaraa ja kävi kitaratunneilla. Markku kuuluu myös kitaristina ja laulajana bändiin, jossa on monia puhallinsoittimia soittava taituri, kosketinsoittaja, basisti, rumpali, huuliharpun soittaja.

Lauluduo Heli ja Markku käyvät esiintymässä eri paikoissa. Me Kaukajärven seniorit nautimme duon laulutunneista leppoisine juontoneen ennen joulua sekä pappapiirissä keväällä.

RISTIKKO

Ristikon pystysanat (16) yhdistävät tuttuja sanontoja tässä

- 1 Hullu paljon työtä tekee, pääsee vähemmällä.
- 2 Aloittamista vaille.....
- 3 Kyllä hätä keksii.
- 4 Hyvin suunniteltu puoliksi tehty.
- 5 Hommat on levällään Jokisen eväät.
- 6 ei lopu tekemällä.
- 7 Rohkea syö.
- 8 hyvä tulee.
- 9 Oppia ikä
- 10 Ei suuret suuta halkase.
- 11 itseään niskasta kiinni.
- 12 Luulo ei ole tiedon
- 13 peruna kerrallaan.
- 14 Ei makaavan suuhun hiiri tule.
- 15 Ilo pintaan vaikka märkänis.

MAAKUNTALAULUT

Kirjaimen maakunta ja numeron laulu eivät osu kohdalleen

A	Ahvenanmaa	1, sun laulusi soikoon yli kaunihin Suomenmaan
B	Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala	2	Helky, laulu Auran rantain, silmä kirkas salamo!
C	Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	3	Kauas missä katse kantaa yli peltojen, missä kaartaa taivon rantaa salo sininen
D	Etelä-Savo ja Pohjois-Savo	4	Kuulkaa korpeimme kuiskintaa, jylhien järvien loiskintaa!
E	Kanta-Häme	5	Landet med tusende öar och skär
F	Päijät-Häme	6	Maa ponteva Pohjolan äärillä on, se on entistaistojen tanner
G	Kainuu	7	Miss' laaja aukee, veet merten virtain vaahtoa
H	Keski-Pohjanmaa	8	Missä maat on mainiommat, vetreämmät veet
I	Keski-Suomi	9	Mun muistuu mieleheni nyt suloinen
J	Kymenlaakso	10	Mä oksalla ylimmällä oon Harjulan seljäntein
K	Lappi ja Pohjois-Pohjanmaa	11	Männikkömetsät ja rantojen raidat, laaksojen liepeillä koivikkohaat
L	Pirkanmaa	12	Näät, kuinka rannat viljavat on virtain kahta puolta
M	Satakunta	13	On mulle Suomi suloisin, vaan siitä kallihin!
N	Uusimaa	14	Suloisessa Suomessamme oisko maata armaampaa
O	Varsinais-Suomi	15	Tuulesa purje vie venettään yli välkkyvän

Autapa kohdistamaan kuhunkin maakuntaan oman laulunsa numero:

A - B - C - D - E - F - G - H - I - J - K - L - M -
N - O -

Ristikko
1 hullu
2 valmis
3 keinot
4 on
5 kuin
6 Työ
7 rokan
8 Hiljaa
9 kaikki
10 sanat
11 Ottaa
12 väärsti
13 Yksi
14 kissan
15 sydän